

# جداسازی و شناسایی گونه‌های مختلف مالاسزیا در افراد مراجعه کننده به

## مراکز درمانی شیراز

### چکیده

مالاسزیا قارچ ۲ شکلی و چربی دوست و دارای گونه‌های مختلفی است که بعضی از آن‌ها به صورت فلور طبیعی روی پوست وجود دارند و در شرایط فرصت طلبانه، بیماری پی‌تی‌ریازیس و رسیکالر ایجاد می‌کنند. هدف از این بررسی که به مدت ۱۲ ماه در بخش قارچ‌شناسی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شیراز انجام شد، تشخیص و تعیین شیوع گونه‌های مختلف مالاسزیا در بیماران مراجعه کننده به آزمایشگاه این بخش بوده است. در این مطالعه تعداد ۱۸۵ بیمار (۱۰۹ نفر زن و ۷۶ نفر مرد) با ضایعات مشکوک به پی‌تی‌ریازیس و رسیکالر مورد مطالعه قرار گرفتند که تعداد ۹۸ نفر آن‌ها (۵۶ زن یا ۵۱/۴٪ و ۴۲ مرد یا ۵۵/۳٪) مبتلا به پی‌تی‌ریازیس و رسیکالر بودند و میانگین سنی آن‌ها ۲۵/۷۸ سال (۱۳ تا ۵۵ سال) بوده است. جهت کشت نمونه‌ها از محیط دیکسون آگار استفاده گردید و به کمک آزمایش‌های تکمیلی مانند جذب توئین، کاتالاز، مورفولوژی گونه‌ها و هیدرولیز اسکولین، گونه‌های مالاسزیا از نواحی مختلف بدن جدا گردید که عبارت بود از: مالاسزیا فورفور (۲۴٪)، مالاسزیا اسلوفیه (۱۸/۷٪)، مالاسزیا سیمپودیالیس (۱۸/۶٪)، مالاسزیا گلوبوسا (۱۷/۵٪)، مالاسزیا پاکی‌درماتیس (۵/۴٪)، مالاسزیا رستریکتا (۴/۳٪). در این بررسی اثر عواملی مانند سن، جنس، شغل، تحصیلات، استفاده از استخر، فصل و مناطق جغرافیایی با استفاده از روش‌های آماری کای اسکوئر، فیشر و آزمون تی مورد مطالعه قرار گرفت که از بین این عوامل استفاده از استخر و فصل در بروز بیماری موثر شناخته شدند.

\*دکتر مهربان فلاحتی I

دکتر کیوان پاکشیر II

خدیدجه علی‌نژاد طالبش III

کلیدواژه‌ها: ۱- مالاسزیا ۲- پی‌تی‌ریازیس و رسیکالر ۳- شیوع ۴- محیط دیکسون آگار

### مقدمه

این ارگانیزم اغلب در قسمت‌هایی از بدن که غدد سباسه فعال‌تر هستند دیده می‌شود.<sup>(۱،۲)</sup> گونه‌های مالاسزیا تمایل دارند که از چربی‌ها به عنوان سوبسترا استفاده کنند و اغلب گونه‌ها نیاز مطلق خود را از آن‌ها به دست می‌آورند. در محیط‌های کشت آزمایشگاهی به ندرت جدا می‌شوند به جز در مواردی که نیازهای تغذیه‌ای خاص آن‌ها در محیط‌های

مالاسزیا مخمری ۲ شکلی (Dimorphism) و چربی دوست (Lipophilic) است که به صورت فلور طبیعی روی پوست بدن وجود دارد. این قارچ به طور معمول به شکل کومونسال با سایر باکتری‌ها زندگی می‌کند. این قارچ فرصت طلب بوده و می‌تواند به صورت تهاجمی در میزبان مستعد، بیماری پی‌تی‌ریازیس و رسیکالر ایجاد کند.<sup>(۱)</sup>

این مقاله خلاصه‌ای است از پایان نامه خدیجه علی‌نژاد طالبش جهت دریافت درجه کارشناسی ارشد قارچ‌شناسی به راهنمایی دکتر مهربان فلاحتی و مشاوره دکتر کیوان پاکشیر سال ۱۳۸۲

(I) استادیار گروه قارچ‌شناسی، مرکز علوم پایه پزشکی، بزرگراه همت، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی ایران. (\*مؤلف مسئول)

(II) استادیار گروه قارچ‌شناسی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی شیراز.

(III) کارشناس ارشد قارچ‌شناسی